

Modul Montessoriziraj kuću

Lekcija 5

Dnevni boravak, police za aktivnosti i likovni kutak

Da bismo pomogli djetetu, moramo mu osigurati okruženje koje mu omogućuje nesmetan razvoj. - Maria Montessori

Naš dnevni boravak uredili smo prema principu “manje je više”: u desnom kutu nalazi se Ikea Billy biblioteka za aktivnosti i Montessori materijale, velika sjedeća garnitura, mali uski stolac (Ikea Perjohan) koji služi kao držač za knjige i za laptop tijekom filma

Srce kuće i mjesto susreta

Jako volim dnevni boravak i dnevne sobe s puno prirodnog svjetla i policama za različite aktivnosti. To je srce kuće, mjesto susreta, druženja, boravljenja i obiteljskog bivanja. Ulaskom u nečiji dnevni boravak osjećamo puls i duh obitelji.

Zato glavni moto svakog dnevnog boravka bi trebao biti jednostavnost, minimalizam i visoka funkcionalnost. Ako, primjerice, imate malu djecu i mali stan možda vam stolić

ispred trosjeda neće biti potreban, pogotovo ako oduzima i malo prostora za dječju igru.

Isto tako ako volite kućne vaze, a one ometaju djetetovo igranje u dnevnom boravku, izabrat ćete slobodu igre umjesto nepotrebne dekoracije.

Ako volite svoje knjige i imate veliku biblioteku ali mali stan i djeci fali prostora za igru, možda možete razmisliti o odlaganju knjiga na neko drugo mjesto.

Kutak za aktivnosti za više dobnih skupina: prve dvije police su rezervirane za Paolu kao i njena košara sa knjigama (u rotaciji). Treća polica sadrži dvije matematičko-logičke aktivnosti za starije te jednu slagalicu za manju djecu koja dolaze na igru kod nas.

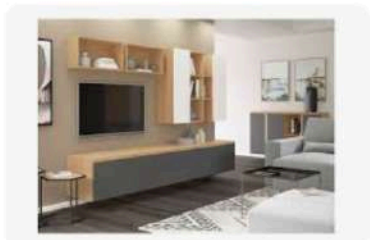
Moramo li baš sve izmijeniti radi djece?

Često puta me roditelji pitaju ovo pitanje na koje ne postoji jednoznačan odgovor. Ono što ćete vidjeti iz našeg primjera je da smo dnevni boravak ispraznili od svih nepotrebni "odraslih" stvari i prilagodili ga djeci. Dva su razloga za to:

1. ovo je vremenski ograničena faza koja će proći. Ovo je “ta” faza života kada su naša djeca mala i trebaju poticajnu okolinu koja će podržati njihov razvoj
2. djeca koja borave u prilagođenoj okolini manje su sklona razviti frustraciju zbog nemogućnosti slobodnog kretanja u prostoru

Naš dnevni boravak nije klasičan dnevni boravak jer nema:

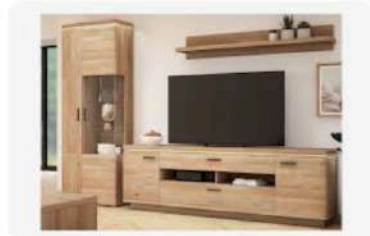
- televizora u sredini već sjedeća garnitura gleda prema otvorenom prostoru i blagovaoni
- regal za klasičan dnevni boravak
- dodatne dekoracije koje oduzimaju prostor za igru.

Prima namještaj
Regal za dnevni boravak, Liberta

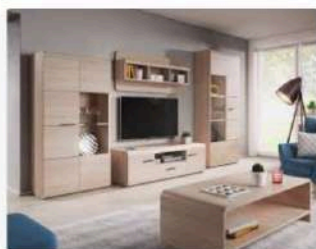
mömax.hr
Regal Za Dnevni Boravak Raw k...

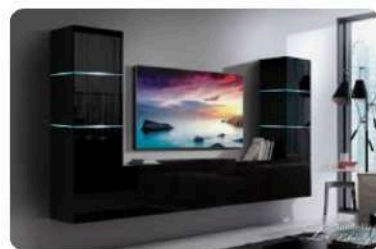
PRIMA Commerce
Regal za dnevni boravak, Barcelona s...

Lesnina
Hom'in REGAL ZA DNEVNI BORAV...

Dom24.hr
Regal za dnevni boravak INK - Dne...

Namještaj Leroy
Regal za dnevni boravak Heraklej | Ler...

Nigdje ne piše da vaš dnevni boravak mora imati sav ovaj namještaj ako smatrate da je bespotreban i da oduzima prostor za pripremljenu okolinu.

S druge strane ima:

- police za dječje aktivnosti ([Ikea Billy](#) biblioteka) na kojoj se nalaze 3 police za Paolu, 1 polica za knjige (istraživačka literatura za stariju djecu), 3 police za Montessori i edukativne materijale koje rotiramo
- komoda ([Ikea BJÖRKSNÄS](#)) za pohranu društvenih igara, papira za crtanje i igračaka koji su u rotaciji
- zidna polica ([Jannerup iz Jyska](#)) u blagovaonskom djelu gdje se nalaze “homeschooling” aktivnosti za Paolu

- mali uski stolac ([Ikea Perjohan](#)) služi nam kao držač za knjige koje starija djeca trenutno čitaju i kao držač za laptop (dok gledamo film)

Nije uvijek moguće imati puno slobodnog prostora, ali svaki mali pomak je značajan.

Naš dnevni boravak dok smo još sve Billy police koristili samo za knjige - od nikakve koristi za djecu, a tako na dohvat djece. Tada nismo imali ni stolič za aktivnosti, ni stanicu za vodu, ni kutak za likovni pribor.

Prilagođena okolina u dnevnom boravku

Često se roditelji pitaju je li u redu imati igračke samo u sobi ili pak i u drugim prostorijama kuće, a odgovor je, kao i uvijek: ovisi o vašoj obitelji. Općenito, više volim da djeca imaju jednu referentnu točku za igre, svoje police, tako da uvijek znaju gdje tražiti i pronaći igračke. To također stvara red u njihovim umovima i potiče neovisnost prilikom pospremanja.

Ali to nas ne sprječava da sve igračke zadržimo u dnevnoj sobi i dječju sobu posvetimo dijelu za spavanje. U našoj obitelji izabrali smo ovu opciju: sve Montessori materijale i edukativne igračke g držimo u dnevnom boravku na dostupnim policama, dok nestrukturirane igračke (npr. Grapat mandala, Grimm's duga, Lego kocke, drveni vlakići) držimo u dječjoj sobi za malene. Najznačajniji razlog za taj izbor je što je igračke kao Legići

i primjerice vlakići zauzimaju dosta prostora i donose mirnu i opuštenu igru, dok je primjerice, dnevni boravak rezerviran za puno kretanja.

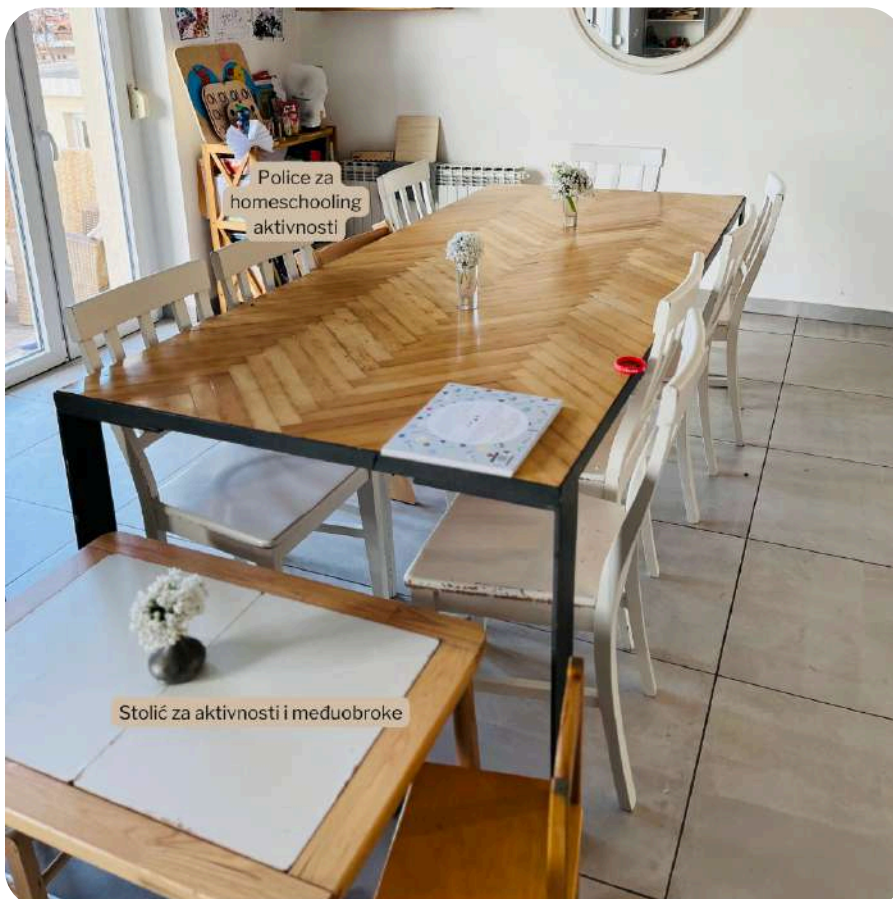
Ne postoji jednoznačno rješenje: svaka obitelj naći će, s obzirom na broj članova obitelji, njihovu dob, dostupni prostor te obiteljsku rutinu, svoj najbolji modus operandi.

Donosim vam nekoliko najvažnijih smjernica za prilagođenu okolinu u dnevnom boravku koje smatram univerzalnima:

- **Police u visini djeteta:** ili tipični IKEA ili Jysk ormarić s jednom ili dvije police. Idealno za slagalice, knjige i ciljane igre: izbor igara uvijek držite ograničen na drvene pladnjeve ili male tematske košarice (lopte različitih oblika i materijala, zvečke, vozila...). Pogledajte koje igre dijete koristi, koje više ne koristi, a koje ne koristi ispravno. Potonje pospremite, a zatim ih rotirajte kako biste oživjeli interes. Jednu stvar koju uvijek preporučam, ponavljam, nije imati kutije s igračkama: one samo doprinose stvaranju kaosa, igračke uvijek završe na podu, dijelovi se često izgube i roditelji su prisiljeni pospremati kad je i dijete frustrirano da to učini sam.
- **Niski stol sa stolicama:** ovo postaje mjesto gdje dijete može obavljati svoje aktivnosti bezbrižno sjedeći. Noge stolova i stolica možete izrezati tako da djetetova stopala cijelim tabanima dodiruju pod.
- **Mjesto za čitanje:** na primjer tepih u kutu s jastucima i po mogućnosti s prirodnim svjetlom (naš kutak za čitanje nalazi se u lekciji “Dječja soba”).
- Ako želite, djetetov prostor možete uljepšati slikama u njegovoj visini i biljkom o kojoj se dijete može brinuti.
- Ako nemate drugog prostora, možete koristiti kutak dnevne sobe kao **umjetnički kutak.**

Nisu svi ovi elementi potrebni i u vašem domu. Svaka obitelj nalazi svoj modus operandi. Ipak, nešto bez čega ne mogu zamisliti prilagođenu okolinu je zasigurno niski stolić i police u visini djeteta.

Na slici ćeš primijetiti da naša polica za aktivnosti nije pripremljena za Paolu kao na drugim slikama. Zašto? Jer za pripremu okoline treba vremena, razmišljanja i upravo - kako sama riječ govori - pripreme! Izabrala sam upravo ovu sliku kako bih vam pokazala da kod nas nije idealno, da i mi smo u procesu i da je to dio putovanja Montessori u kući.

Police za aktivnosti

Puno ćemo govoriti o policama za aktivnosti u ovom programu, ali želim vam već sada dati što više primjera koje će vas potaknuti na jednostavna, minimalistička, a iznimno efikasna rješenja kad je u pitanju samostalna igra i koncentrirana aktivnost.

Ako "montessorizacija" kuće daje više neovisnosti u svakodnevnom životu, "montessorizacija" polica daje više neovisnosti u igri. Police su vrlo važan alat u Montessori okruženju jer daju djeci dobro definirano mjesto gdje mogu pronaći svoje igračke i gdje ih mogu vratiti. Oni postaju njihova referentna točka u igri. Police u djetetovom okruženju mogu se postavljati od rođenja i uvijek moraju odražavati načela reda i ljepote: novorođenče koje leži na svom madracu moći će provesti cijele minute s glavom okrenutom na jednu stranu gledajući igračke na svojim policama. Dijete koje već leži na trbuhu, leži u blizini polica, moći će početi vježbati hvatanje igračaka. Dijete koje sjedi, moći će s više interesa početi istraživati razne aktivnosti.

Evolucija polica uvijek ovisi o interesima djeteta i većina aktivnosti radi na vještinama otvaranja i zatvaranja, umetanja, ubacivanja, katalogiziranja i gradnje. Otprilike u dobi od 2,5/3 godine dijete je već glasno i jasno izražava svoje preferencije pa je stoga lakše i svjesnije postaviti police. Imajte na umu da se malo dijete mijenja gotovo svaki dan, pa za održavanje interesa uvijek vrijedi princip manje ponude aktivnosti na policama i češćeg izmjenjivanja.

Primjer tematske košarice u kojoj se nalaze glazbeni dječji instrumenti

Djeca - sva djeca - imaju urođenu želju za redom i dosljednošću koja proizlazi iz želje za razumijevanjem odnosa između predmeta. Iz tog razloga, stvaranje okruženja u kojem dijete može samo i sigurno komunicirati s predmetima jednako je važno kao i naš primjer slaganja igračaka (ali i slaganja stvari za odrasle).

Primjer Montessori police za manju djecu.

Od ranog djetinjstva vježbala sam djecu, posebno Paolu — svojim primjerom i pripremljenim okruženjem — da uvijek vrate igračku prije nego što uzmu drugu, a sada to rade 80% vremena bez da ih moram podsjećati. Prije no što uzmu pladanj s listovima i bojama, pospreme slagalicu i vrate je na policu gdje su je uzeli. Dobro je kada takve radnje

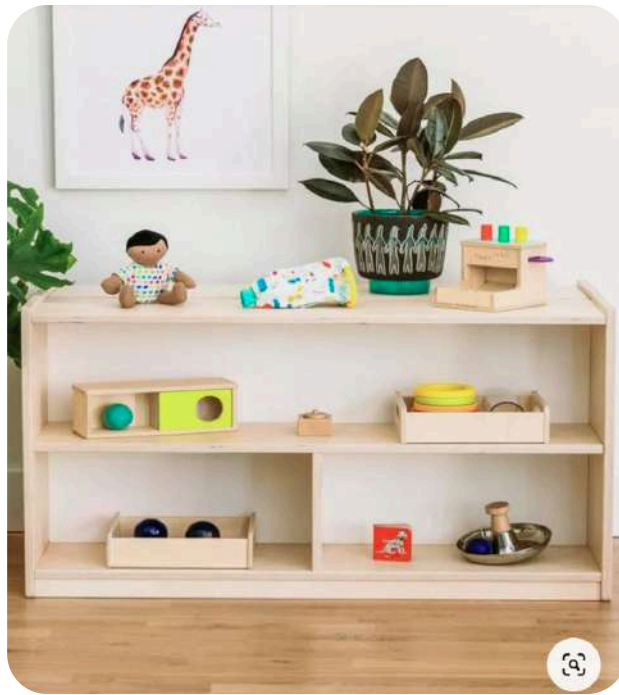
postanu navika i skoro pa automatska radnja. O tome ćemo više sljedećih mjeseci na programu.

Primjeri prilagođenih polica

Već iz ovih primjera možete izvući ideje kako bi odmah prilagodili police dječjih igračaka i aktivnosti svojem mališanu. Police za starije toddlerse obrađivat ćemo unutar sljedećih mjeseci kad budemo pripremali aktivnosti iz raznih Montessori područja.

Svaka aktivnost posebno je odijeljena jedna od druge, složena na jasno vidljiv način i oku primamljiva (izvor: Pinterest).

Svaka aktivnost ima svoj pladanj odnosno “ograničen” prostor (Izvor: Pinterest)

Ako imate djecu različite dobi, aktivnosti za starije možete staviti na više, a one za mlađe, na niže police (Izvor: Pinterest).

U košare stavljate samo jednu aktivnost i to samo ako je potpuna - primjerice puzzle gdje ne nedostaje koji dio (Izvor: Pinterest).

Ako vam se ponekad čini da ste stavili premalo aktivnosti na policu znajte da je vaš pogled onaj odrasle osobe. Naša djeca vide stvarnost u puno većoj dimenziji nego mi (Izvor: Pinterest).

Primjer kuta za dječje aktivnosti kakvog NE preporučam: ovaj kutak je savršen za Instagram, ali ne i za poticajnu i prilagođenu okolinu. Sadrži previše poticaja, kutija i igračka općenito. Radije bih igračke u Ikea Flisat kutijama skladištila i češće rotirala nego dala djetetu sve na raspolaganje.

Zašto igračke i materijali od drva?

Prije svega, dopustite mi da ponovim: nema ništa toliko loše u plastičnim igračkama. Ili skoro 😊 Dakle, ako se sjećate uvodne lekcije “Što ćeš naći i što nećeš naći u ovom programu” znate da ovdje izbjegavamo ekstremna rješenja. Što se naravno može primijeniti i u slučaju da djece koriste ili dobivaju na poklon plastične igračke. Neki ih Montessori roditelji bacaju i skrivaju, dok kod nas puštamo da one idu svojih tijekom, a on je najčešće... vrlo kratak.

Dakle, pravo pitanje za mene nije "zašto ne plastične igračke?" nego radije "zašto odabrati drvene igračke?". Montessori filozofija favorizira drvene igračke iz niza razloga, o kojima

vas pozivam da razmislite.

Manje, ali kvalitetno

Kada mi roditelji govore da su Montessori materijali i edukativne igračke skupi, moj odgovor je najčešće “ovisi”. Ako je za vas važnija količina nad kvalitetom, onda su zasigurno takve igračke skupe.

Naš moto je “manje, ali kvalitetno”. Koliko god je to moguće, potrudite se da igračke vaše djece budu izrađene od prirodnih materijala koji nude puno bogatije osjetilno iskustvo od plastičnih i daju djetetu priliku da cijeni ljepotu, plemenitost i prirodnosti iz koje proizlaze.

[Linit Montessori kartice s bojama](#) koristimo već godina u nebrojeno puno aktivnosti i poticajne igre (za sve Linit materijale iskoristi kod ZAPI5 na cijeli Linit katalog).

Plastične igračke su kratkog vijeka

Još jedan razlog u korist drvenih igračkaka je taj što su plastične kratkog vijeka - pogotovo ako je plastika loše kvalitete. S druge strane plastične igračke su “neuništive” jer se plastika sama po sebi dugo razgrađuje.

Drvene igračke su s jedne strane realnije, čvršće i puno ih je teže uništiti: s druge strane ako dijete ima prihvatljiv (manji) broj igračaka osjećat će veću odgovornost prema njima i odnositi se s više pažnje. Ovo sam svakako primijetila u našem domu.

Ponekad jednostavne materijale možete, vrlo lako, pretvoriti u igračke odnosno igru.

Drvene igračke su realne

Drvene igračke (kao i staklene čaše, pravi pribor za jelo, pravi tanjuri) su realne. Imaju svoju težinu, svoj obujam, njihov doživljaj je puno realniji od plastičnih igračaka.

Drvene igračke su privlačnije

Još jedna bitna karakteristika prirodnih materijala je da su privlačniji pa je dijete lakše zainteresirati za njih i tako razviti koncentraciju. Boje prirodnih materijala su oku smirenije, nema kričavih boja i oblika.

Ovčica za pletenje od hrvatskog brenda [Dida wood](#) (kod za popust je DIDAZAPI10). Igračka koja je ekološka, multifunkcionalna, može se koristiti godinama i na tolike različite načine. Razvija predpisačke vještine i pincetov hvat. Ne znam za nijednu plastičnu igračku koja sadrži toliko benefita u sebi.

Drvene igračke razvijaju maštu

Ne znam jeste li primijetili kako su plastične igračke sa zvukovima i svjetlima "standardizirane": dijete ih može koristiti samo onako kako je proizvođač predvidio (npr. tipke).

Kod drvenih igračaka, pak, maštu puštamo na volju: vjerujem da Paola nikada nije koristila novu drvenu igračku na uobičajeni način, onako kako ga je zamislio proizvođač. Obično prvo izmisli svoj način kako se s njome igra (i to me uvijek iznenadi!), a zatim, malo po malo, razumije kako ga koristiti drugačije ili joj pokažem kako te zabava ponovno počinje. Drvene igračke su kao da imate barem tri ili četiri igre u jednoj. Ne postoji Montessori materijal ili edukativna igračka koju naša djeca nisu istraživala na mnogobrojne, nepredvidive i kreativne načine!

Postoji moto kod Montessori roditelja: "što je igračka aktivnija, to je dijete pasivnije. I suprotno: što je igračka pasivnija, to je dijete aktivnije!"

Jedan od brojnih primjera korištenja nestrukturirane Grimm's duge u našem domu. Ovu "igračku" koristimo već šest godina i još uvijek im nije dosadila.

Plastične igračke nisu ekološki prihvatljive

Razmišljam često o kratkom trajanju (onih rijetkih) plastičnih igračaka koje naša djeca dobiju na poklon (tko nas poznaje u pravilu nas prvo pita što nam treba od dječjih igračaka). Možda jedan dan, možda samo nekoliko sati. Često ih zatim čujem kako se žale da je plastika loš i kratkotrajan materijal koji - brzo kao što je došao završi u smeću (da bi mu zatim trebalo stoljećima da se razgradi). To me često tjera na razmišljanje.

Likovni kutak

Da imamo koju sobu viška u našem domu zasigurno bi jednu opremili za dječje aktivnosti, šivanje, izradu materijala, robotiku, eksperimente i drugo. Imala bi veliki stol u sredini i niske police na svim zidovima. Ta moja imaginarna kuća imala bi i jedan likovni kutak u kojem su svi materijali dostupni i graciozno - i oku ugodno - uređeni.

Bez obzira koliko mi je drago ponekad maštati, toliko znam da ćemo uvijek živjeti u ograničenim prostorima i da je najljepši izazov prilagoditi okolinu s kreativnošću i inovativnošću.

Primjenjujuću 5 temeljnih principa likovnog kutku predlažem vam ove ideje:

- **likovni kutak u visini djeteta na policama ili kolicima:** za našu Paolu uzeli smo [IKEA Rashult kolica](#) koja su niska za nas, ali vrlo praktična za male toddlers. Ako je vaše dijete starije, možete koristiti i [Ikea Raskog](#) kako bi dobili više prostora za skladištenje (ali i više zauzetog prostora).

Naš likovni kutak na Ikea Rashult kolicama. Još uvijek nije u potpunosti prilagođen jer ga možemo bolje organizirati (cilj ovog programa nije da ti pokažem kako smo savršeni već kako se trudimo prilagoditi naš dom!).

- **manje je više:** ovo itekako vrijedi za likovne aktivnosti! Kad dijete dobije želju za likovnim izražavanjem dobro je da zna gdje mu se nalaze stvari. Isto tako važno je da je pribor za crtanje uredno i minimalistički postavljen. U Montessori okruženju čak se i olovke razvrstavaju prema boji i prostor odiše jednostavnošću i ljepotom.

Primjer likovne police u kojoj je manje više i u kojoj dijete odmah vidi što mu je dostupno, a što nije.

- **gledati prostor očima djeteta:** likovne radove naše djece postavljamo na zid pomoću jastučića za lijepljenje te ih rotiramo. Radove koje postavljamo na zid postaju za njih predmetom ponosa i radosti.

Lijepilo koje koristimo za postavljanje na zid dječjih radova

Izložba dječjih radova na našem likovnom zidu

Primjer kolica za likovni kutak

Bonus ideje: ideje za pripremu likovnog kutka pogledajte na Instagram profilu **Montessori kod kuće** [na ovom linku](#).

Više o tome kako pripremiti likovni kutak i kako pristupiti likovnom stvaranju u našem domu pogledajte unutar uvodnih lekcija [Pipo likovne radionice Točka](#).

Jednostavno i u malom prostoru: kako je moguće pripremiti likovni kutak i kada “nema mjesta” (izvor: [Pipo likovna radionica Točka](#))

Pladanj za likovni kutak: odlična ideja za samostalno i uvijek spremno korištenje likovnog pribora (izvor: [Pipo likovna radionica Točka](#))

Napomena za kraj

Kad god se pitate je li nešto potrebno u vašem domu, uvijek razmišljajte o korisnosti i funkcionalnosti proizvoda prije izgleda. Kada ste odlučili da nešto služi i odgovara vrlo specifičnoj funkciji, onda to možete odabrati na temelju izgleda, jer znamo da i oko želi svoj dio.